

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

SOLSKIN	SKYBROT	MÅNELJOS	STJERNESKOT
<ul style="list-style-type: none"> - Enkle songar - Rørslesongar - Songar der ein bruker konkretar. - Fortelje enkle eventyr med konkretar - Sjå i pekebøker. - Sjå på bilete av kjente ting. - Peike på ulike gjenstandar/ bilete og høyra namnet på dei. - “Bade i språk” - Bevisste vaksne, som set ord på alt ein møter i kvardagen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Enkle songar - Rørslesongar - Songar der ein bruker konkretar. - Fortelje eventyr med konkretar. - La borna få gjenfortelje og leike med konkretane. - Lese enkle bøker med bilete. - Samtale med borna, om innhaldet i boka. - “Bade i språk” - Bevisste vaksne, som set ord på alt ein møter i kvardagen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Introdusere songar på andre språk. - Synge kjente songar. - Stev - Rim og regler - Fortelje eventyr. - Enkel dramatisering av eventyr i små grupper. - Bruke lesegrupper - Bruke prinsipp frå Språkløyper - Samtale rundt det ein les, og ser på bileta. - Bevisste vaksne, som set ord på alt ein møter i kvardagen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Songar på andre språk - Kunna teksten på songar - Stev - Rim og regler - Stå på ein scene og framføre for andre. - Fortelje eventyr. - Dramatisere eventyr framfor eitt publikum. - Bruke lesegrupper - Bruke prinsipp frå Språkløyper - Lese bøker med meir tekst. - Samtale rundt det ein les, og ser på bileta. - Bevisste vaksne, som set ord på alt ein møter i kvardagen.

	<ul style="list-style-type: none"> - Verte introdusert for preposisjonar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Historiar til inspirasjon til fabulering og nyskaping. - “Grep om begrep” - “Språksprell” - Lytte til lydar - Rim og regler - Klappe stavelsar 	<ul style="list-style-type: none"> - Historiar til inspirasjon til fabulering og nyskaping. - “Grep om begrep” - “Språksprell” - Lytte til lydar - Rim og regler - Klappe stavelsar - Førskule - Øve på blyantgrep - Kjenne namnet sitt - Lytte ut ulike lydar - Bokstavar, leike med bokstavar, “leikeskriving” - Skrive namnet sitt - Øve på når ein har bursdag - Øve å ta ordet i større gruppe - Øve på å rekkja opp handa. - Øve på å ta beskjedar frå dei vaksne
--	--	---	---

KROPP, RØRSLE, MAT OG HELSE

SOLSKIN	SKYBROT	MÅNELJOS	STJERNESKOT
<ul style="list-style-type: none"> - Øve på enkle kroppsdelar; auge, øyre, nase, munn, mage, fot, arm, hand, rumpe osv. - Gripe og sleppe - Det er lov å vise følelsar. Dei vaksne set ord på følelsane. 	<ul style="list-style-type: none"> - Setje ord på ulike kroppsdelar. - Kunne peike på dei ulike delane i andletet. - Bruke song som eitt verktøy for å lære dette. - Det er lov å vise følelsar. Dei vaksne set ord på følelsane. 	<ul style="list-style-type: none"> - Setje ord på ulike kroppsdelar. - Få kjennskap om dei ulike funksjonane i kroppen. - Følelsar; sint, glad, lei seg. - Det er lov å vise følelsar, me øver på å verte bevist, og å kontrollere følelsar. - Samtalar / tema om kroppen, kva er normalt? - Grenser for eigen, og andre sin kropp - Hemmelegheiter - gode og dårlege. - Kven er trygge vaksne? - Lære om sansane - Gå lengre turar - Øve på å gå på ski 	<ul style="list-style-type: none"> - Setje ord på ulike kroppsdelar. - Få kjennskap om dei ulike funksjonane i kroppen. - Følelsar; sint, glad, lei seg, misunneleg, ha dårleg samvit. - Det er lov å visa følelsar, me øver på å verta bevist, og å kontrollere følelsar. - Setje ord på eigne følelsar. - Verte kjend med eigen identitet. - Samtalar / tema om kroppen, kva er normalt? - Grenser for eigen, og andre sin kropp - Hemmelegheiter - gode og dårlege. - Kven er trygge vaksne? - Lære om sansane - Gå lengre turar - Øve på å gå på ski
<ul style="list-style-type: none"> - Aking 	<ul style="list-style-type: none"> - Aking 		

<ul style="list-style-type: none"> - Hinderløype, øve på balanse. - Tur i ulendt terreng - Huske i lita huske. - Skli i sklia - Danse til musikk - Hoppe, springe, krabbe, rulle. - Smake på ulike mat. - Ete god, næringsrik mat. - Eta med skei, øve på å halda koppen. - Øva på å eta skorper. - Få hjelp til å vaske hendene 	<ul style="list-style-type: none"> - Øva på å gå i ulent terreng. - Overgang lita/ stor huske - Danse til musikk. - Øve på å kle på seg - Spikking - Hoppe og springe, rulle - Smake på ulike mat. - Ete god, næringsrik mat. - Eta opp maten, og øve på å kjenne etter når ein er mett - Delta i enkel matlaging - Lære å vaske hendene, med hjelp frå vaksne. - Øve på å gå på do, når ein er klar for det. - Kjenne etter når ein er kald, og lære at bålet er ei varmekjelde 	<ul style="list-style-type: none"> - Skli på is (risikoleik) - Klatre i tre - Sykkeldag - Ringleik - Øve på å kle på seg - Bli bevisst kva klede me treng til kva vêr - Spikking - Hoppe, springe, rulle. - Smake på ulike mat. - Ete god, næringsrik mat. - Ete opp maten, og øve på å kjenne etter når ein er mett - Delta i enkel matlaging - Få kunnskap om kvar maten kjem i frå - Lære å vaske hendene, med hjelp frå vaksne. - Øve på å gå på do. - Kjenne etter når ein er kald, og lære at bålet er ei varmekjelde 	<ul style="list-style-type: none"> - Skli på is (risikoleik) - Klatre i tre - Sykkeldag - Ringleik - Øve på å kle på seg - Bli bevisst kva klede me treng til kva vêr. - Spikking - Spring, hinke, rulle. - Hoppe tau - Smaka på ulike mat. - Ete god, næringsrik mat. - Delta i enkel matlaging - Få kunnskap om kvar maten kjem i frå - Bli introdusert for lokale mattradisjonar. - Lære å vaske hendene. - Øve på å bli sjølvstendige på do. - Kjenne etter når ein er kald, og lære at bålet er ei varmekjelde - Lære seg nødnummer - Enkel fyrstehjelp
---	---	---	---

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

SOLSKIN	SKYBROT	MÅNELJOS	STJERNESKOT
<ul style="list-style-type: none"> - Gjere seg kjende med materiale på barnet sine premissar; ta, smake og kjenne på - Maling, fingermaling - Songar med rørsle - Rytmeinstrument - Lytte til musikk - «toddler»-leik 	<ul style="list-style-type: none"> - Prøve ut ulike material, der prosessen er viktigare enn produktet - Maling, fingermaling - Songar med rørsle - Rytmeinstrument - Lytte til musikk - Leik/repetisjonsleik - Konstruksjonsleik 	<ul style="list-style-type: none"> - Prøve ut ulike material og erfare at det vert til ferdige produkt - La dei få prøve ulike uttrykksformer som kitt, maling, teikning og toving - Song, songleikar og stev - Rytmeinstrument - Lytte til musikk - Dramatisere i små grupper - Landart - Konstruksjonsleik 	<ul style="list-style-type: none"> - La borna få sjå kunstbilder og høyre musikk til inspirasjon av Munch og Grieg. - Male, lage «huset mitt» i krøllebilde-teknikk og teikne med kolstift - Song, songleiker, stev - Rytmeinstrument - Lytte til musikk - Dramatisere for andre barn - Landart - Borna skal få kjennskap til ulike byggjeteknikkar (t.d grindbygg og lafting) - La borna få byggje med lafteklossar (inne/ ute) - Besøk til Hedleberget og Mølstertunet

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

SOLSKIN	SKYBROT	MÅNELJOS	STJERNESKOT
<ul style="list-style-type: none"> - Vere trygg på uteområdet til bhg - Korte turar i nærområde - Kjøkkenhagen: smake på bær og vekstar i hagen 	<ul style="list-style-type: none"> - Turar i nærområdet, skogen, lavvo og til hønene - Lage mat på bål, lavvo, grillhytta og i skogen. Me et dei fleste måltida ute - Kjøkkenhagen: smake på bær og vekstar i hagen. - Lære borna å vise respekt for alt liv i naturen 	<ul style="list-style-type: none"> - Turar i nærområdet, fylgje med på endringar i naturen, syklus i naturen - Laga mat på bål, lavvo, grillhytta og i skogen. Me et dei fleste måltida ute - Kjøkkenhagen: såing, luking og hausting. Lage mat av det me haustar - Bærbuskar, plukke, smake og laga syltetøy, saft og gele - Lære borna å vise respekt for alt liv i naturen - Få kunnskap om dyr og insekt, korleis dei lever og tilpassar seg naturen, og undre seg saman med borna - Få erfaring i bruk av reiskap, som kniv, sag og hammar - Gjere eksperiment i naturen 	<ul style="list-style-type: none"> - Gå turar i nærområdet, fylgje med på endringar i naturen gjennom året - Laga mat på bål lavvo, grillhytta og i skogen. Me et dei fleste måltida ute - Kjøkkenhagen: såing, luking og hausting. Lage mat av det me haustar - Bærbuskar, plukke, smake og laga syltetøy, saft og gele - Lære borna å vise respekt for alt liv i naturen - Få kunnskap om dyr og insekt, korleis dei lever og tilpassar seg naturen, og undra seg saman med borna - Få erfaring i bruk av reiskap; som kniv, sag, hammar og rive - Gjere eksperiment i naturen

<ul style="list-style-type: none"> - Gjenbruk 	<ul style="list-style-type: none"> - Lære at me plukkar med oss avfall - Gjenbruk - Bruke lysbordet 	<ul style="list-style-type: none"> - Undre seg over ver og naturfenomen - Lære at me plukkar med oss avfall, og at me må sortere avfallet. Få kjennskap til kva gjenvinning er - Gjenbruk - Bruke lysbordet - Ta bilder med kamera - Skrive på pc - Spele pedagogiske spel 	<ul style="list-style-type: none"> - Undre seg over ver og naturfenomen - Lære at me plukkar med oss avfallet. Lærer korleis me sorterer avfallet, og leverer til resirkulering - Lære korleis me tek vare på naturen, brukar «Svanhilds reise» - Lære å ta vare på naturen (lære om korleis me kan redusere forbruk av vatn og straum) - Gjenbruk - Bruke lysbordet - Ta bilder med kamera - Skrive namnet sitt på pc - Spele pedagogiske spel
--	--	---	--

MENGD, ROM OG FORM

SOLSKIN	SKYBROT	MÅNELJOS	STJERNESKOT
<ul style="list-style-type: none"> - Vaksne tel enkle konkretar for borna (to armar og to skor) - Bruka songar, rim og eventyr med talbegrep - Puttekassar - Enkel gøymeleik med kasser 	<ul style="list-style-type: none"> - Kims leik - Born og vaksne tel enkle konkretar saman i kvardagen - Bruka songar, rim og eventyr med talbegrep - Sortera (rett leike på rett plass) 	<ul style="list-style-type: none"> - Spela spel: kims leik, lotto og fargespel - Øva på å telje, knyte tala til mengd - Teljerim - Butikkleik - Bruka begrepa tung/ lett, kort/lang og samanlikna - Kunne kjenne igjen former (t.d hjarte- og stjerneform) 	<ul style="list-style-type: none"> - Spelar spel: yatzy, kortspel, stigespel, "Se hva jeg kan", lotto og memmori - Automatisere teljing og antal. Talbegrep og mengd, opp til 6 - Viktig at ein og kan telja vidare frå 6 - Telja kor mange me er på gruppa, kor mange born me er vekke i dag og kor mange jenter /gutar me er. - Butikkleik - Læra å bruka ulike måleiningar, meterstokk og litermål - Kunne sortere etter kjente kriterier - Kunne gjenkjenne matematiske former/mønster (veg skilt, vindauger, former me ser rundt oss) - Geometri, t.d brette hus i Papir

	<ul style="list-style-type: none"> - Natursti	<ul style="list-style-type: none"> - Vera med å dekkja bordet - Skattekart/ natursti	<ul style="list-style-type: none"> - 1000-metertre - Vera med å dekkja bordet - Skattekart/ natursti bruka terningen
--	--	---	---

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

SOLSKIN	SKYBROT	MÅNELJOS	STJERNESKOT
<ul style="list-style-type: none"> - Vere kjend med barnehagen, ute og inne - Korte turar i nærområdet - Alle skal bli sett og høyr - Verte kjent med gruppa og få eit fellesskap 	<ul style="list-style-type: none"> - Besøke ulike stader rundt barnehagen, som hønene, lavvoen, skogen og gardsbruka - Alle skal bli sett og høyr - Verte kjent med gruppa og få eit fellesskap 	<ul style="list-style-type: none"> - Lengre turar - Besøke brannstasjonen - Hageland og ulike butikkar - Besøke gardsbruk - Alle skal bli sett og høyr - Gje dei kunnskap om at me alle er ulike og at det er bra for fellesskapet 	<ul style="list-style-type: none"> - Lengre turar, besøke bedrifter og institusjonar: - Mølstertunet - Vetleflaten - Voss Kino - Tinghuset - Kulturhuset - Hageland - Kyrkja - Besøke gardsbruk - Kjennskap til stadnamn og bygningar i nærområde - Alle skal bli sett og høyr - Gje dei kunnskap om at me alle er ulike og at det er bra for fellesskapet - Eigen identitet, kven er eg, kvar kjem eg i frå? - Barnekonvensjonen: kjenne til borna sine rettigheter

<ul style="list-style-type: none"> - Ta del i enkle val: kva song skal me syngje, kva bok skal me lese, kva skal me ha på brødiskiva? - Me markerer samane sin nasjonaldag 6.februar - «Mini»-17.- mai i barnehagen, tradisjonsleikar og tradisjonsmat - Me feirar 17mai, går i tog på Vangen 	<ul style="list-style-type: none"> - Ta del i enkle val: kva song skal me syngje, kva bok skal me lese, kva skal me ha på brødiskiva? - Me markerer samane sin nasjonaldag 6.februar - «Mini»-17.- mai i barnehagen, tradisjonsleikar og tradisjonsmat - Me feirar 17.- mai, går i tog på Vangen 	<ul style="list-style-type: none"> - Ta val og sjå konsekvensane av egne val. - Verkstad (borna tek egne val av aktivitet)) - Me markerer samane sin nasjonaldag 6.februar - Få kjennskap til korleis kvardagslivet var i gamle dagar - «Mini»-17.- mai i barnehagen, tradisjonsleikar og tradisjonsmat - Me feirar 17.- mai går i tog på Vangen 	<ul style="list-style-type: none"> - Ta val og sjå konsekvensane av vala (tursmål: me går der fleirtalet vil, det same med val av matrett) - Verkstad (borna tek egne val av aktivitet) - Me markerer samane sin nasjonaldag 6.februar - Få kjennskap til korleis kvardagslivet var i gamle dagar - «Mini»- 17.- mai i barnehagen, tradisjonsleikar og tradisjonsmat - Me feirar 17.- mai går i tog på Vangen - Gjev barna kunnskap om kvifor me feirer 17- mai, og prinsipp for eit demokrati. - Kjenne til Kongen og Stortinget
---	--	--	---